

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 5

Vydána dne 20. března 1970

Cena

OBŠAH:

19. Zákon o organizaci soudů a o volbách soudců

20. Zákon o prokuratuře

19

PŘEDSEDNICTVO FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

vyklašuje

úplné znění zákona ze dne 26. února 1964 č. 36 Sb., o organizaci soudů a o volbách soudců, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem ze dne 27. února 1968 č. 29 Sb., zákonem ze dne 20. prosince 1968 č. 175 Sb. a zákonem ze dne 17. prosince 1969 č. 156 Sb.

ZÁKON

o organizaci soudů a o volbách soudců

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

HLAVA PRVNÍ

SOUSTAVA SOUDŮ A HLAVNÍ ZÁSADY JEJICH ORGANIZACE A ČINNOSTI

§ 1

Soustava soudů

(1) Soudnictví vykonávají volené a nezávislé soudy Československé socialistické republiky, České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky.

Soudy Československé socialistické republiky jsou: Nejvyšší soud Československé socialistické

republiky, vyšší vojenské soudy a vojenské obvodové soudy; v době branné pohotovosti státu i též vyšší policejní soudy a nižší policejní soudy.

Soudy republik jsou: Nejvyšší soud České socialistické republiky, Nejvyšší soud Slovenské socialistické republiky, krajské soudy a okresní soudy.

(2) Na území hlavního města Prahy vykonává působnost krajského soudu městský soud; působnost okresních soudů vykonávají obvodní soudy.

(3) Na území hlavního města Slovenska Bratislavy vykonává působnost okresního soudu městský soud.

(4) Na území města Brna vykonává působnost okresního soudu městský soud.

Úkoly soudů

§ 2

(1) Soudy jsou povoleny chránit

- a) socialistický stát, jeho společenské zřízení a vztahy ke světové socialistické soustavě,
- b) politická, osobní, rodinná, pracovní, sociální, bytová, majetková a jiná práva a zákonem chráněné zájmy občanů,
- c) práva a zákonem chráněné zájmy státních, družstevních a jiných společenských a hospodářských organizací,
- d) bojeschopnost ozbrojených sil i ozbrojených sborů a kázeň a pořádek v nich stanovený.

(2) Svou činností soudy vychovávají občany k oddanosti k vlasti, k věci socialismu a komunismu, k zachovávaní zákonů a jiných právních předpisů, k ochraně socialistického vlastnictví, k dodržování pracovní kázně, k důslednému plnění povinností vůči rodině a nezletilým dětem, k deti k právům, k cti a vážnosti spoluobčanů, k plnění povinností, které jim ukládá obrana vlasti, k čestnému plnění všech povinností ke státu a společnosti a k zachovávaní všech pravidel socialistického soužití.

(3) Při ukládání a výkonu trestů mají soudy na zřeteli nejen potrestání pachatele, ale i jeho polepšení a převýchovu.

(4) Soudy upozorňují orgány a organizace na nedostatky, které zjistily v jejich činnosti. Orgány a organizace jsou povinny na tato upozornění odpovídat a sdělovat, co učinily k odstranění zjištěných nedostatků.

§ 3

(1) Soudy plní své úkoly zejména tím, že

- a) rozhodují o právech a zákonem chráněných zájmech občanů a socialistických organizací,
- b) rozhodují v trestním řízení o vině obviněného a ukládají zákonem stanovené tresty, popřípadě jiná opatření,
- c) v případech stanovených zákonem přezkoumávají zákonnost rozhodnutí jiných orgánů,
- d) předcházejí sporům mezi občany a socialistickými organizacemi a mezi občany navzájem, jakož i páchaní protisociálních činů.

(2) Soudy provádějí mezi občany výchovnou činnost směřující k propagaci socialistického právního řádu a k prohlubování socialistického právního vědomí pracujících.

Základní zásady organizace a činnosti soudů

§ 4

(1) Soudnictví se vykonává za široké účasti pracujícího lidu. Při plnění svých úkolů postupují

soudy v úzké součinnosti s jinými státními orgány, zejména s národními výbory a s dobrovolnými společenskými organizacemi pracujících a usilují o to, aby do boje proti porušování socialistického právního řádu byly zapojeny nejširší vrstvy občanů.

(2) K posílení výchovného vlivu soudního řízení mohou v něm vystupovat i národní výbory a dobrovolné společenské organizace pracujících; jejich postavení v řízení je upraveno předpisy o soudním řízení.

§ 5

(1) V řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce. Zákon stanoví, v kterých senátech a v kterých věcech se účastní na rozhodování soudci z lidu. Zakony o soudním řízení stanoví, v kterých věcech rozhoduje samosoudce. Jako samosoudce může rozhodovat jen soudce z povolání.

(2) Soudci z povolání a soudci z lidu jsou si při rozhodování rovni. Předsedou senátu může být jen soudce z povolání.

§ 6 — zrušen

§ 7

Soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni jedině právním řádem socialistického státu. Jsou povinni řídit se zákony a jinými právními předpisy a vykládat je v souladu se socialistickým právním vědomím.

§ 8

(1) Všichni občané jsou si před zákonem i před soudem rovni.

(2) Každý občan může před soudem jednat ve své mateřštině.

(3) Rozhodnutí všech soudů působících v Československé socialistické republice jsou platná a vykonatelná na celém jejím území. Soudy České socialistické republiky a soudy Slovenské socialistické republiky poskytují si vzájemně právní pomoc. To platí i ve vzájemných vztazích soudů republik a soudů Československé socialistické republiky.

§ 9

(1) Jednání před všemi soudy je zásadně ústní a veřejné. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.

(2) Rozsudky se vyhláší jménem republiky a vždy veřejně.

§ 10

(1) V řízení postupují soudy tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, a při svém rozhodování z něho vycházejí.

(2) Při projednávání protispolečenských činů mohou soudy ukládat jen tresty (opatření) stanovené zákonem a za činy v zákoně uvedené.

§ 11

Obviněnému se zajišťuje právo obhajoby včetně práva volit si obhájce.

§ 12

Účast advokátů v soudním řízení

Při obhajobě občanů a při poskytování jiné právní pomoci občanům a socialistickým organizacím působí advokáti.

§ 13

Prokurátor se podle ustanovení o soudním řízení účastní na řízení u soudů a vykonává dozor nad důsledným prováděním a zachováváním zákonů a jiných právních předpisů.

HLAVA DRUHÁ

ORGANIZACE A ČINNOST SOUDŮ

§ 14 — zrušen

Okresní soudy

§ 15

(1) Okresní soud se skládá z předsedy soudu, popřípadě jeho náměstka (náměstků), dalších soudců z povolání a soudců z lidu.

(2) Okresní soud rozhoduje v senátech nebo samosoudcem. Samosoudcem může být jen soudce z povolání.

(3) Senáty okresního soudu se skládají ze soudce z povolání a ze dvou soudců z lidu.

§ 16

Okresní soudy rozhodují jako soudy prvního stupně.

§ 17

(1) Předseda okresního soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů a samosoudců,
- c) vyřizuje stížnosti pracujících.

(2) Předseda okresního soudu vykonává správu okresního soudu, zejména zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků okresního soudu.

(3) Předsedu okresního soudu zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek předsedy okresního soudu; nemá-li předseda okresního soudu náměstka, jiný soudce z povolání předsedou soudu k tomu určený.

Krajské soudy

§ 18

(1) Krajský soud se skládá z předsedy soudu, jeho náměstka (náměstků), dalších soudců z povolání a soudců z lidu.

(2) Krajský soud rozhoduje v senátech.

(3) Senáty krajského soudu se skládají

- a) ze dvou soudců z povolání a tří soudců z lidu, jestliže rozhodují jako soudy prvního stupně v trestních věcech,
- b) ze soudce z povolání a dvou soudců z lidu, jestliže rozhodují jako soudy prvního stupně v jiných věcech,
- c) ze tří soudců z povolání v ostatních případech.

§ 19

(1) Krajské soudy dozírají na rozhodování všech soudů a státních notářství ve svém obvodu zejména tím, že rozhodují jako soudy druhého stupně ve věcech, ve kterých rozhodovaly v prvním stupni okresní soudy nebo státní notářství.

(2) Další případy rozhodování krajských soudů upravují zákony o soudním řízení.

§ 20 — zrušen

§ 21

(1) Předseda krajského soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů krajského soudu a okresních soudů v obvodu krajského soudu,
- c) vyřizuje stížnosti pracujících.

(2) Předseda krajského soudu vykonává správu krajského soudu, zejména zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční, pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků krajského soudu a řídí a kontroluje výkon správy okresních soudů.

[³] Předsedu krajského soudu zastupuje v jeho nepřítomnosti náměstek předsedy krajského soudu.

Nejvyšší soudy republik

§ 21a

[¹] Nejvyšší soud republiky se skládá z předsedy soudu, jeho náměstků a dalších soudců z povolání.

[²] Nejvyšší soud republiky rozhoduje v senátech.

[³] Senáty nejvyššího soudu republiky se skládají ze tří soudců z povolání.

§ 21b

Nejvyšší soud republiky je nejvyšším soudním orgánem republiky. Vykonává dozor nad rozhodováním všech soudů zejména tím, že

- a) rozhoduje o odvoláních proti prvostupňovým rozhodnutím krajských soudů,
- b) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona v případech uvedených v zákonech o soudním řízení,
- c) rozhoduje v dalších případech určených zákony o soudním řízení.

§ 21c

[¹] Soudci z povolání nejvyššího soudu republiky tvoří podle úseku své činnosti trestní a občanskoprávní kolegia. Předsedy kolegií jsou náměstci předsedy nejvyššího soudu.

[²] Předsedové kolegií organizují a řídí činnost kolegií a sledují rozhodování senátů v kolegiích. Zejména řídí jejich rozborovou činnost, navrhuji kolegiím zobecnění poznatků z rozhodování soudů, upozorňují je na nedostatky v rozhodování, navrhuji zaujetí stanovisek ke správnému výkladu zákonů a jiných právních předpisů a podávají plénu nejvyššího soudu zprávu o činnosti kolegií.

§ 21d

[¹] Plénum nejvyššího soudu republiky se skládá z předsedy nejvyššího soudu, jeho náměstků a ostatních soudců z povolání. Platně se může usnášet za přítomnosti nejméně dvou třetin všech soudců z povolání nejvyššího soudu.

[²] Plénum nejvyššího soudu republiky zejména

- a) usnáší se na jednacím řádu nejvyššího soudu republiky
- b) projednává a schvaluje zprávy předsedů kolegií nejvyššího soudu republiky o činnosti těchto kolegií a zaujímá stanoviska k závažným právním otázkám sporným mezi kolegií,

c) projednává zprávy o účinnosti zákonů a jiných obecně závazných právních předpisů a na jejich podkladě dává podněty k nové právní úpravě,

d) projednává a schvaluje zprávy o stavu socialistické zákonnosti pro národní radu.

[³] Zasedání pléna nejvyššího soudu republiky jsou neveřejná. Zasedání pléna se může účastnit generální prokurátor příslušné republiky a ministr spravedlnosti příslušné republiky; na zasedání pléna je možno přizvat i vedoucí jiných státních orgánů a společenských organizací a s poradním hlasem předsedy krajských soudů.

§ 21e

[¹] Předseda nejvyššího soudu republiky:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování senátů nejvyššího soudu republiky a všech krajských a okresních soudů a může dávat podněty k vydání rozhodnutí nebo stanoviska k zajištění jednotného výkladu zákonů,
- c) vyřizuje stížnosti pracujících,
- d) svolává plénum nejvyššího soudu, předsedá mu a určuje program jednání,
- e) vykonává správu nejvyššího soudu, zejména zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků nejvyššího soudu.

[²] Náměstci předsedy nejvyššího soudu republiky zastupují předsedu nejvyššího soudu republiky způsobem stanoveným v jednacím řádu nejvyššího soudu republiky.

Vojenské soudy

§ 22

Vojenské soudy rozhodují o všech trestních věcech příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů, válečných zajatců a dalších jiných osob, o kterých to stanoví zákon.

§ 23

[¹] Vojenský obvodový soud se skládá z náčelníka, popřípadě zástupce (zástupců) náčelníka, dalších soudců z povolání a soudců z lidu.

[²] Vojenský obvodový soud rozhoduje v senátech nebo samosoudcem. Samosoudcem může být jen soudce z povolání.

[³] Senáty vojenského obvodového soudu se skládají ze soudce z povolání a ze dvou soudců z lidu.

[⁴] Vojenské obvodové soudy rozhodují jako soudy prvního stupně.

§ 23a

(1) Náčelník vojenského obvodového soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů a soudců,
- c) vyřizuje stížnosti pracujících.

(2) Náčelník vojenského obvodového soudu vykonává správu vojenského obvodového soudu, zejména zajišťuje jeho řádný chod po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků vojenského obvodového soudu a plní další povinnosti, které vyplývají z jeho vojenského služebního poměru.

§ 24

(1) Vyšší vojenský soud se skládá z náčelníka, zástupce (zástupců) náčelníka, dalších soudců z povolání a soudců z lidu.

(2) Vyšší vojenský soud rozhoduje v senátech.

(3) Senáty vyššího vojenského soudu se skládají

- a) ze dvou soudců z povolání a tří soudců z lidu, jestliže rozhodují jako soudy prvního stupně v trestních věcech,
- b) ze tří soudců z povolání v ostatních případech.

(4) Vyšší vojenské soudy dozrají na rozhodování všech soudů ve svém obvodu zejména tím, že rozhodují jako soudy druhého stupně ve věcech, ve kterých rozhodovaly v prvním stupni vojenské obvodové soudy

(5) Další případy rozhodování vyšších vojenských soudů upravují zákony o soudním řízení.

§ 24a

(1) Náčelník vyššího vojenského soudu:

- a) může předsedat kterémukoli senátu,
- b) sleduje rozhodování všech senátů vyššího vojenského soudu a vojenských obvodových soudů v obvodu vyššího vojenského soudu,
- c) vyřizuje stížnosti pracujících.

(2) Náčelník vyššího vojenského soudu vykonává správu vyššího vojenského soudu, zejména zajišťuje jeho chod po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční, pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků vyššího vojenského soudu, řídí a kontroluje výkon správy vojenských obvodových soudů a plní další povinnosti, které vyplývají z jeho vojenského služebního poměru.

Nejvyšší soud Československé socialistické republiky

§ 25

Nejvyšší soud Československé socialistické republiky se skládá z předsedy soudu, místopředsedy soudu, náměstků předsedy soudu a dalších soudců z povolání.

§ 26

(1) Nejvyšší soud Československé socialistické republiky rozhoduje v senátech.

(2) Senáty Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky se skládají:

- a) z předsedy a čtyř soudců z povolání, jestliže rozhodují o stížnostech pro porušení zákona, podané proti rozhodnutím nejvyšších soudů republik nebo vojenských senátů Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky, anebo když zaujímají stanoviska k zajištění jednotného výkladu zákona; v tomto případě je třeba dbát toho, aby členy senátu byli občané obou republik,
- b) z předsedy a dvou soudců z povolání, jestliže rozhodují v ostatních případech.

(3) Jestliže se rozhoduje ve věcech spadajících do výlučné příslušnosti vojenských soudů podle § 22, je senát složen z vojenských soudců Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky; ve věcech dotýkajících se obecných a vojenských soudů rozhodují smíšené senáty složené ze soudců trestního a vojenského kolegia. Podrobnosti o sestavování smíšených senátů upraví jednotný řád Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky.

§ 27

(1) Nejvyšší soud Československé socialistické republiky sleduje rozhodování nejvyšších soudů republik a vojenských soudů. Dozrívá nad zákoností rozhodování všech soudů a zajišťuje jeho jednotnost tím, že

- a) rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím vyšších vojenských soudů,
- b) rozhoduje o stížnostech pro porušení zákona proti rozhodnutím nejvyšších soudů republik a všech vojenských soudů a dále proti rozhodnutím vojenských senátů Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky pokud tento soud rozhodoval o odvoláních; při rozhodování o stížnostech pro porušení zákona proti rozhodnutím vojenských senátů Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky jsou vyloučeni soudci, kteří rozhodovali o opravném prostředku,
- c) zaujímá stanoviska k zajištění jednotného výkladu zákona,
- d) přezkoumává zákonnost pravoplatných rozhodnutí, kterými byl uložen trest smrti.

(2) Nejvyšší soud Československé socialistické republiky dále

- a) rozhoduje o uznání rozhodnutí cizozemských soudů na území Československé socialistické republiky,
- b) rozhoduje spory o místní příslušnosti mezi soudy nebo státními notářstvími České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky
- c) rozhoduje o určení místně příslušného soudu nebo státního notářství, není-li možno zjistit, zda místně příslušný soud nebo státní notářství je na území jedné nebo druhé republiky,
- d) rozhoduje o přikázání věci soudu nebo státnímu notářství druhé republiky, pokud to zákon o soudním řízení připouští,
- e) rozhoduje o kompetenčních sporech mezi vojenskými a ostatními soudy,
- f) rozhoduje spory o kompetenci mezi soudy jedné republiky a státními notářstvími druhé republiky

§ 27a

(1) Jestliže některá otázka vyžaduje sjednocení výkladu, může ji předseda Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky přikázat senátu k zaujetí stanoviska (§ 26 odst. 2 písm. a)).

(2) Před zaujetím stanoviska si předseda Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky vyžádá vyjádření generálního prokurátora Československé socialistické republiky a předsedů nejvyšších soudů republik.

(3) Podrobnosti upraví jednací řád Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky. V jednacím řádu se stanoví též postup, jak má Nejvyšší soud Československé socialistické republiky v zájmu zajištění jednotného výkladu zákona zaujímat v určité právní otázce stanovisko.

§ 28

(1) Soudci z povolání Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky tvoří podle úseku své činnosti trestní, občanskoprávní a vojenské kolegia. Předsedy kolegií jsou náměstci předsedy Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky

(2) Předsedové kolegií organizují a řídí činnost kolegií a sledují rozhodování senátů v kolegiích. Zejména řídí jejich rozborovou činnost, navrhuji kolegiím zobecnění poznatků z rozhodování soudů, upozorňují je na nedostatky v rozhodování, navrhuji zaujetí stanovisek ke správnému výkladu zákonů a jiných právních předpisů a podávají plénu Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky zprávu o činnosti kolegií. Předseda vojenského kolegia mimo to plní další povinnosti vyplývající z jeho vojenského sluzeb-

ního poměru a zastupuje předsedu Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ve vojenských záležitostech.

§ 29

(1) Plénium Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky tvoří předseda, místopředseda, náměstci předsedy a další členové kolegií Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky. Zasedání pléna se mohou účastnit generální prokurátor Československé socialistické republiky a s poradním hlasem předsedové nejvyšších soudů republik. Na zasedání pléna je možno přizvat i vedoucí jiných státních orgánů a společenských organizací.

(2) Plénium Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky se může platně usnášet za přítomnosti nejméně dvou třetin svých členů.

(3) Plénium Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky zejména

- a) usnáší se na jednacím řádu Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky,
- b) projednává a schvaluje zprávy předsedů kolegií Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky o činnosti těchto kolegií a zaujímá stanoviska k závažným právním otázkám sporným mezi kolegií,
- c) projednává zprávy o účinnosti zákonů a jiných obecně závazných právních předpisů a na jejich podkladě dává podněty k nové právní úpravě,
- d) projednává a schvaluje zprávy o stavu socialistické zákonnosti pro Federální shromáždění.

§ 30 — zrušen

§ 31

(1) Předseda Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky svolává plénium tohoto soudu a předsedá mu. Vykonává správu Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky s výjimkou jeho vojenského kolegia, zejména zajišťuje jeho řádný chod po stránce кадровé, organizační, hospodářské a finanční a pečuje o politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky.

(2) Místopředseda zastupuje předsedu. Jednací řád určí, jak se místopředseda Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky podílí na správě.

§ 32 — zrušen

§ 33

Sídla a obvody soudů

(1) Sídlem Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky je Praha.

(2) Sídlem nejvyšších soudů republik jsou hlavní města republik.

(3) Sídla a obvody okresních a krajských soudů určí zákony národních rad.

(4) Ministr spravedlnosti příslušné republiky může určit, že věci určitého druhu z obvodu několika soudů bude vyřizovat jeden okresní soud; v oboru vojenského soudnictví přísluší toto právo ministru národní obrany.

(5) Vojenské obvodové soudy a vyšší vojenské soudy zřizuje a zrušuje prezident Československé socialistické republiky, který též stanoví jejich sídla a obvody

§ 34

Jednání mimo sídlo soudu

Ke zvýšení výchovného účinku soudního jednání mohou soudy projednávat jednotlivé věci přímo na závodech nebo v jiných místech mimo své sídlo. Vojenské soudy je mohou projednávat u jednotek ozbrojených sil a ozbrojených sborů.

HLAVA TŘETÍ

SPRÁVA SOUDŮ

§ 35

(1) Správu okresních a krajských soudů a nejvyššího soudu republiky vykonává ministerstvo spravedlnosti příslušné republiky. Za tím účelem zejména:

- vykonává prověrky práce okresních a krajských soudů,
- sleduje soudní činnost a dává nejvyššímu soudu republiky, popřípadě Nejvyššímu soudu Československé socialistické republiky podněty k zobecnění soudní činnosti a k zajištění správného výkladu zákonů a jiných právních předpisů,
- vydává směrnice o otázkách výkonu správy soudu,
- řídí činnost soudů na úseku propagace právního řádu,
- zajišťuje řádný chod soudů po stránce kádrové, organizační, hospodářské a finanční,
- organizuje a řídí politickou a odbornou výchovu soudců a ostatních pracovníků soudů.

(2) V rámci úkolů uvedených v odstavci 1 pod písm. a) a b) může ministr spravedlnosti příslušné republiky podat stížnost pro porušení zákona, jestliže zjistí při plnění svých úkolů, že jsou pro to dány podmínky podle zákonů o soudním řízení.

§ 36

Správu krajských a okresních soudů vykonává ministr spravedlnosti příslušné republiky buď přímo nebo prostřednictvím jejich předsedů; správu okresních soudů může vykonávat též prostřednictvím předsedů krajských soudů. Správu nejvyššího soudu republiky vykonává ministr spravedlnosti příslušné republiky prostřednictvím předsedy tohoto soudu.

§ 37

Výkon správy vojenských soudů

(1) Správu v oboru vojenského soudnictví (§ 35) vykonává ministr národní obrany, jemuž přísluší oprávnění ministra spravedlnosti republiky. V ministerstvu národní obrany se zřídí Správa vojenských soudů. Ministr národní obrany může při výkonu správy přenést na náčelníka Správy vojenských soudů výkon některých svých oprávnění. Ministr národní obrany stanoví, v jakém rozsahu se na správě vojenských soudů podílí jejich náčelníci.

(2) Správu vojenského kolegia Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky vykonává ministr národní obrany prostřednictvím předsedy tohoto kolegia v dohodě s předsedou Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky

§ 38 — zrušen

HLAVA ČTVRTÁ

VOLBY SOUDCŮ

Oddíl první

Obecné ustanovení o volbách

§ 39

Předpoklady pro volbu

(1) Soudcem může být zvolen každý svéprávný, bezúhonný, věci socialismu oddaný československý státní občan, jehož politická a odborná způsobilost, zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně vykonávat, má právo volit do zastupitelských sborů, v den volby dosáhl věku 24 let a souhlasí se svou kandidaturou u určitého soudu.

(2) Soudce z povolání mimo splnění podmínek uvedených v předchozím odstavci musí mít úplné vysokoškolské právnické vzdělání a úspěšně složenou odbornou justiční zkoušku.

(3) Soudce z lidu u vojenského soudu mimo splnění podmínek uvedených v odstavci 1 musí konat činnou vojenskou službu nebo být příslušníkem ozbrojených sborů; soudce z povolání u vo-

jenských soudů a vojenští soudci Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky musí mimo to mít hodnost důstojníka (generála) a splněné podmínky uvedené v odstavci 2.

§ 40

Volební období

(1) Soudci z povolání jsou voleni na dobu deseti let.

(2) Soudci z lidu jsou voleni na dobu čtyř let.

(3) Volební období začíná dnem zvolení.

(4) Soudci vojenských soudů a vojenští soudci Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky jsou voleni na dobu, po kterou vykonávají vojenskou činnou službu, nebo po kterou jsou příslušníky ozbrojených sborů, nejdéle však na dobu deseti let, jestliže jde o soudce z povolání, a na dobu čtyř let, jestliže jde o soudce z lidu.

§ 41

Počet soudců

(1) Počet soudců z povolání u okresních a krajských soudů a u nejvyšších soudů republik stanoví ministr spravedlnosti příslušné republiky.

(2) Počet soudců z povolání u vojenských soudů určuje ministr národní obrany.

(3) Počet soudců u Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky stanoví předsednictvo Federálního shromáždění.

(4) Počet soudců z lidu stanoví předsedové (náčelníci) příslušného soudu, a to tak, aby jednotliví soudci nemuseli zasedat více než 12 dní v roce.

§ 42

Slib

(1) Po svém zvolení skládají soudci tento slib: „Slibuji, že budu věren Československé socialistické republice a věci socialismu, že se budu řídit Ústavou a ostatními zákony a vykládat je v souladu se socialistickým právním vědomím.“

(2) Bez složení tohoto slibu nemůže soudce vykonávat svou funkci. Odmítnutí složení slibu má za následek ztrátu funkce.

(3) Složení slibu se neopakuje, jestliže byl soudce zvolen znovu nebo do jiné soudcovské funkce.

(4) Slib skládají

a) soudci z povolání soudů republik do rukou předsedy národní rady,

b) soudci Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky a soudci z povolání vojenských soudů do rukou předsedy Federálního shromáždění,

c) soudci z lidu okresních a krajských soudů do rukou předsedy národního výboru, který je zvolil,

d) soudci z lidu vojenských soudů do rukou náčelníka soudu.

Oddíl druhý

Volby soudců

§ 43

(1) Soudce z povolání soudů republik volí a odvolává národní rada na návrh příslušného orgánu Národní fronty

(2) Soudce Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky a soudce z povolání vojenských soudů volí a odvolává Federální shromáždění na návrh příslušného orgánu Národní fronty.

(3) Soudce z lidu soudů republik volí a odvolávají národní výbory podle zákonů národních rad.

(4) Soudce z lidu vojenských soudů volí a odvolávají shromáždění příslušníků ozbrojených sil a ozbrojených sborů na návrh komisí ustavených příslušnými veliteli.

§ 44

(1) Předsedu a místopředsedu Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky volí Federální shromáždění ze soudců zvolených pro Nejvyšší soud Československé socialistické republiky.

(2) Náместky předsedy Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky volí Federální shromáždění ze soudců zvolených pro tento soud.

(3) Předsedu nejvyššího soudu republiky, jakož i jeho náместky volí národní rada ze soudců zvolených pro tento soud.

(4) Předsedy senátů Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky, jakož i předsedy senátů nejvyšších soudů republik ustanovují předsedové příslušného soudu ze soudců zvolených pro tento soud; jestliže jde o vojenské soudce, činí tak na návrh ministra národní obrany.

(5) Předsedy krajských soudů, jejich náместky, jakož i předsedy okresních soudů a jejich náместky ustanovuje ministr spravedlnosti příslušné republiky ze soudců z povolání zvolených pro tento soud.

(6) Předsedy senátů krajských a okresních soudů ustanovuje předseda příslušného krajského soudu ze soudců z povolání zvolených pro tento soud.

(7) Náčelníky vyšších vojenských soudů, vojenských obvodových soudů a jejich zástupce, předsedy senátů vyšších vojenských soudů a vojenských obvodových soudů ustanovuje ze soudců zvolených pro vyšší vojenské soudy a pro vojenské obvodové soudy ministr národní obrany.

§ 44a

(1) O odvolání a zproštění soudce z funkce uvedené v § 44 rozhoduje orgán, který soudce zvolil, popřípadě ustanovil.

(2) Do funkcí uvedených v § 44 odst. 1 až 3 jsou soudci voleni a z nich odvoláváni, popřípadě zprošťováni na návrh příslušného orgánu Národní fronty.

§ 45 až § 48 včetně označení

oddílu třetího a čtvrtého — zrušeny

HLAVA PÁTÁ

POSTAVENÍ SOUDCŮ

§ 49

Základní povinnosti soudců

(1) Soudci jsou povinni při výkonu své funkce zachovávat zákony i jiné právní předpisy, vykládat je v zájmu pracujícího lidu a rozhodovat spravedlivě.

(2) Soudci jsou povinni využívat svých znalostí a zkušeností k politické a výchovné činnosti mezi občany. Tato politická a výchovná činnost má směřovat k upevňování socialistických vztahů mezi občany a k prohlubování socialistického právního vědomí pracujících. Mají proto seznamovat občany se zásadami socialistického právního řádu a na besedách s občany projednávat i vhodné veřejně projednávané typické případy porušování socialistické zákonnosti a zásad socialistického soužití.

(3) Soudci jsou také povinni zachovávat v úředních věcech mlčenlivost, a to i po zániku soudcovské funkce, jestliže nebyli této povinnosti ze zákona nebo osobou k tomu povolnou zproštěni. Zprostit soudce povinnosti zachovávat mlčenlivost může předseda (náčelník) soudu, a jde-li o předsedu (náčelníka) soudu, předseda (náčelník) soudu vyššího stupně.

(4) Soudci jsou povinni své povinnosti svědomitě vykonávat a vystříhat se při výkonu své funkce i v občanském životě všeho, co by mohlo narušit vážnost soudcovské funkce nebo snížit důvěru občanů k socialistickému soudnictví.

§ 50 — zrušen

Zánik soudcovské funkce

§ 51

Odvolání ze soudcovské funkce

(1) Soudce může být z funkce uvedeně v § 43 odst. 1 a 2 odvolán před uplynutím funkčního období, jestliže

- a) závažným způsobem porušuje své soudcovské povinnosti,
- b) jeho zdravotní stav mu nedovoluje řádně vykonávat soudcovské povinnosti,
- c) dosáhl věku 65 let.

(2) Návrh na odvolání soudce z funkce může též podat ministr spravedlnosti příslušné republiky, jestliže jde o soudce z povolání okresního a krajského soudu nebo nejvyššího soudu republiky; v ostatních případech může návrh podat ústřední orgán pověřený správou soudů. Před rozhodnutím o odvolání soudce z funkce je třeba si vyžádat jeho vyjádření.

(3) Soudce z povolání vojenského soudu a vojenský soudce Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky může být odvolán z funkce uvedené v § 43 odst. 2 i na návrh ministra národní obrany, jestliže je to odůvodněno organizačními změnami nebo jinými důležitými potřebami ozbrojených sil.

(4) Postup při odvolávání soudce z lidu vojenského soudu upraví ministr národní obrany

(5) Funkce, pro kterou byl soudce zvolen nebo ustanoven, zaniká dnem, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí o odvolání z funkce. Odvolání z funkce uvedených v § 44 nemá za následek ztrátu funkce soudce (§ 43).

§ 52

Zproštění soudcovské funkce

(1) Soudce může být na svou žádost soudcovské funkce zproštěn, nemůže-li ji trvale vykonávat proto, že byl povolán k jiné společensky významné funkci, nebo pro nemoc, anebo z jiných vážných důvodů.

(2) Před rozhodnutím orgánu uvedeného v § 44a o zproštění soudce funkce je třeba si vyžádat stanovisko ústředního orgánu pověřeného správou příslušného soudu. Zproštění soudce funkcí uvedených v § 44 nemá za následek ztrátu funkce soudce (§ 43).

(3) Funkce, pro kterou byl soudce zvolen nebo ustanoven, zaniká dnem, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí o zproštění. Doručením rozhodnutí o zproštění funkce soudce (§ 43) zaniká i funkce, pro kterou byl soudce ustanoven (§ 44).

§ 53

(1) Soudce pozbývá své funkce také dnem právní moci rozsudku, kterým byl odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, nebo ztratil-li právo volit.

(2) Soudce z povolání vojenského soudu a vojenský soudce Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky nemůže být propuštěn z vojenské činné služby nebo z ozbrojeného sboru, jestliže předtím podle § 51 nebyl odvolán ze soudcovské funkce (§ 43) anebo podle § 52 nebyl této funkce zproštěn.

§ 54

Podmínky trestního stíhání

Pro činy spáchané při výkonu soudcovské funkce nebo v souvislosti s výkonem této funkce je možno soudce trestně stíhat nebo vzít do vazby pouze se souhlasem orgánu, který je zvolil.

§ 55

Dočasné zproštění výkonu funkce

(1) Soudce, který je trestně stíhán nebo u něhož byl podán návrh na odvolání z funkce, může být až do skončení trestního řízení nebo do rozhodnutí o návrhu na odvolání z funkce dočasně výkonu soudcovské funkce zproštěn.

(2) O dočasném zproštění výkonu soudcovské funkce rozhoduje:

- a) předseda soudu, jde-li o soudce příslušného soudu,
- b) předseda krajského soudu, jde-li o předsedu okresního soudu nebo jeho náměstka,
- c) ministr spravedlnosti příslušné republiky, jde-li o předsedu krajského soudu nebo jeho náměstka,
- d) ministr národní obrany, jde-li o soudce vojenského soudu.

(3) Orgán, který zahájil trestní řízení proti soudci, vyrozumí o tom předsedu (náčelníka) příslušného soudu, a jde-li o soudce z povolání, též ústřední orgán pověřený správou příslušného soudu.

§ 56

(1) Soudcovská funkce je veřejnou funkcí. Na vztahy vyplývající z výkonu soudcovské funkce se vztahují, s výjimkou soudců vojenských soudů a vojenských soudců Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky, pokud tento zákon nestanoví něco jiného, ode dne složení slibu zvoleného soudce předpisy zákoníku práce. Osobní věci soudců z povolání okresních a krajských soudů a nejvyšších soudů republik vyřizuje minister-

stvo spravedlnosti příslušné republiky. Oprávnění ministra spravedlnosti příslušné republiky podle § 36 tím nejsou dotčena.

(2) Platové poměry soudců z povolání upraví ministr spravedlnosti po dohodě s ministrem práce a sociálních věcí příslušné republiky. Platové poměry soudců Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky upraví vláda Československé socialistické republiky.

§ 56a

Soudci z povolání vojenských soudů a vojenští soudci Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky jsou vojáky z povolání, zahrnují se do počtu ozbrojených sil, a pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na ně předpisy platné pro vojáky z povolání.

Zvláštní úprava výkonu funkce soudců z povolání

§ 57

(1) V zájmu zajištění řádného plnění úkolů soudnictví je možno soudce z povolání dočasně přidělit

- a) k využití zkušeností ústřednímu orgánu pověřenému správou soudů,
- b) k výkonu soudcovské činnosti k soudu vyššího stupně,
- c) k výkonu soudcovské činnosti u okresního soudu (vojenského obvodového soudu) v obvodu krajského soudu (vyššího vojenského soudu), jde-li o soudce krajského soudu (soudce vyššího vojenského soudu),
- d) k výkonu soudcovské činnosti u jiného okresního soudu (vojenského obvodového soudu) v obvodu krajského soudu (vyššího vojenského soudu), jde-li o soudce okresního soudu (vojenského obvodového soudu).

(2) Pokud soudce s přidělením nesouhlasí, nesmí doba přidělení přesahovat dva kalendářní měsíce v kalendářním roce.

(3) I když soudce souhlasí s přidělením přesahujícím dobu uvedenou v odstavci 2, nesmí s výjimkou přidělení k ústřednímu orgánu pověřenému správou soudů doba přidělení přesahovat jeden kalendářní rok v období tří kalendářních roků.

§ 58

Přidělení provádí

- a) ministr spravedlnosti příslušné republiky, jde-li o přidělení k ministerstvu spravedlnosti nebo k nejvyššímu soudu republiky; v případě uvedeném na posledním místě činí tak v dohodě s předsedou nejvyššího soudu republiky,

- b) ministr národní obrany, jde-li o soudce vojenských soudů,
- c) předseda Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky po dohodě s ministrem spravedlnosti příslušné republiky (s ministrem národní obrany), jde-li o přidělení k Nejvyššímu soudu Československé socialistické republiky,
- d) předseda krajského soudu v ostatních případech; jestliže soudce s přidělením nesouhlasí, je možno ho přidělit pouze se souhlasem ministra spravedlnosti příslušné republiky

§ 59 až § 61 — zrušeny

§ 62

Kárná odpovědnost soudců z povolání

Soudce z povolání může být kárně stíhán, poruší-li své soudcovské povinnosti anebo chová-li se způsobem nedůstojným soudce a narušujícím autoritu jeho soudcovské funkce. Kárnou odpovědnost soudců z povolání upravuje zvláštní zákon.

Justiční čekatelé

§ 62a

(1) Justiční čekatelé se připravují na budoucí výkon soudcovské činnosti. Jsou oprávněni vykonávat pod dozorem soudce z povolání jednoduché úkony vyhrazené samosoudci, které určí ministr spravedlnosti příslušné republiky (ministr národní obrany).

(2) Justiční čekatelé jsou povinni, a to i po skončení praxe, zachovávat mlčenlivost ve věcech, o kterých se dozvěděli při výkonu své činnosti, ve stejném rozsahu jako soudci. Osobodit od této povinnosti je může předseda krajského soudu z důvodů uvedených v § 49.

(3) Justičním čekatelem u vojenského soudu se může stát pouze voják v činné službě.

(4) Justiční čekatel skládá při nástupu do práce stejný slib jako soudce (§ 42).

§ 62b

Praxe justičních čekatelů

Účelem praxe je vyškolit justiční čekatele pro jejich budoucí činnost. Praxe justičních čekatelů trvá zpravidla tři roky. Ministr spravedlnosti příslušné republiky popřípadě ministr národní obrany může na žádost justičního čekatele zcela nebo zčásti započítat do praxe dobu právnické činnosti v jiném pracovním nebo obdobném poměru, jestliže čekatel získal za jejího trvání zkušenosti potřebné pro výkon budoucí činnosti soudce.

§ 62c

Odborná justiční zkouška

Po skončení praxe jsou justiční čekatelé povinni podrobit se odborné justiční zkoušce, jejímž účelem je zjistit, zda má justiční čekatel potřebné vědomosti a je dostatečně připraven na to, aby mohl zastávat soudcovskou funkci. Výjimečně je možno justičního čekatele připustit k odborné justiční zkoušce již před uplynutím přípravné služby, jestliže se v dosavadní praxi zvlášť osvědčil.

§ 62d

(1) Na justiční čekatele se vztahují přiměřeně obdobná ustanovení § 56 a 58a.

(2) Podrobné předpisy o praxi justičních čekatelů a odborné justiční zkoušce vydá ministr spravedlnosti příslušné republiky a ministr národní obrany.

Některá ustanovení o postavení soudců z lidu

§ 63

Povolávání k soudnímu jednání

(1) Soudci se povolávají k výkonu soudcovské funkce na dobu nepřesahující 12 dní v roce; prodloužení této doby je přípustné jen tehdy je-li třeba dokončit projednání věci započaté za jejich účasti.

(2) Soudci vojenských soudů a vojenského kolegia Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky povolávají se zpravidla z ozbrojených sil nebo z ozbrojeného sboru, jejichž je obviněný příslušníkem; musí mít stejnou hodnost jako ten z obviněných, který má hodnost nejvyšší, anebo hodnost vyšší.

§ 64

Náhrada mzdy za dobu vykonávání soudcovské funkce

(1) Soudcům, kteří jsou v pracovním poměru, přísluší za dobu, po kterou vykonávají soudcovskou funkci nebo plní jiné povinnosti spojené s touto funkcí, náhrada ušlé mzdy. Náhradu ušlé mzdy je povinen poskytovat podnik, v němž je soudce zaměstnán.

(2) Soudcům, kteří nejsou v pracovním poměru, nahrazuje ušlý výdělek za dobu výkonu soudcovské funkce nebo jiných povinností spojených s touto funkcí stát. Způsob a výši náhrady stanoví ministr spravedlnosti příslušné republiky.

(3) Stát hradí soudcům hotové výdaje, která vzejdou vykonáváním soudcovské funkce nebo jiných povinností spojených s touto funkcí. Způsob náhrady stanoví ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem financí a Ústřední radou odborů.

(4) Soudcům z lidu přísluší mimo náhradu hmotných výdajů a ušlého výdělků za každý den jednání paušální náhrada za výkon jejich funkce. Tuto paušální náhradu vyplácí stát ve výši, kterou určí ministr spravedlnosti příslušné republiky. Náhrady příslušející soudcům z lidu vojenských soudů upraví ministr národní obrany v dohodě s resortními ministry, kterým jednotlivé ozbrojené sbory podléhají.

§ 65

Zachování nároků v nemocenském pojištění a sociálním zabezpečení

(1) Soudci nemohou být vykonáváním soudcovské funkce nebo jiných povinností s touto funkcí spojených zkráceni na svých nárocích z nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení.

(2) Úraz, který soudce utrpí při výkonu soudcovské funkce nebo jiných povinností s touto funkcí spojených, se považuje vždy za pracovní úraz.

§ 66

Pracovní volno k vykonávání soudcovské funkce

(1) Podniky a ostatní organizace jsou povinny poskytovat soudcům pracovní volno k vykonávání soudcovské funkce i jiných povinností s touto funkcí spojených.

(2) V ozbrojených silách a v ozbrojených sborech jsou příslušní velitelé povinni umožňovat soudcům plnění všech povinností vyplývajících ze soudcovské funkce.

HLAVA ŠESTÁ

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 67 až § 69 — zrušeny

§ 70

Odborná justiční zkouška, soudcovská zkouška, jednotná soudcovská zkouška, jednotná soudcovská a advokátní zkouška, vojenská právní zkouška, notářská zkouška, advokátní zkouška, prokurátorská zkouška, závěrečné hodnocení českatelské praxe a jiné obdobné závěrečné zkoušky vykonané před účinností tohoto zákona mají stejné účinky jako odborná justiční zkouška podle tohoto zákona.

§ 71

(1) Správa soudů je povinna zařadit soudce z povolání, který nebyl po skončení volebního období znovu zvolen, na místo odpovídající jeho odborné kvalifikaci a zkušenostem nabytým v soudcovské funkci.

(2) Nemá-li možno pro nedostatek volných pracovních míst učinit opatření podle odstavce 1, je správa soudů povinna být soudci z povolání, který nebyl znovu zvolen, nápomocna při vyhledání pracovního místa, odpovídajícího odborné kvalifikaci soudce a zkušenostem nabytým v soudcovské funkci.

(3) Jestliže se nepodařilo soudce z povolání, který nebyl znovu zvolen, zařadit na pracovní místo ani podle odstavce 1 ani podle odstavce 2, nebo nemá-li bývalý soudce na svém pracovním místě příjem, kterého dosahoval jako soudce z povolání před skončením volebního období, poskytuje mu správa soudů od zániku jeho funkce vyrovnání ve výši dosavadního soudcovského platu, popřípadě ve výši rozdílu mezi dosavadním soudcovským platem a výdělkem, kterého dosahuje na novém pracovním místě. Vyrovnání přísluší po dobu šesti měsíců, jestliže soudce z povolání vykonával svou funkci méně než pět let, a po dobu jednoho roku, jestliže tuto funkci vykonával déle než pět let.

(4) Ustanovení odstavce 3 platí též, jestliže byl soudce odvolán z funkce podle § 51, vyrovnání platu přísluší však pouze po dobu tří měsíců. Vyrovnání nepřislouží soudci z povolání, který byl odvolán, jestliže má nárok na starobní důchod nebo plný invalidní důchod, nebo jestliže byl odvolán z důvodu, který by byl u pracovníka důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru. Částka vyrovnání se sníží o částečný invalidní důchod, který byl odvolanému soudci z povolání přiznán.

(5) Jestliže byl soudce odvolán nebo zproštěn z funkce podle § 44 nebo jestliže byl podle tohoto ustanovení zvolen nebo ustanoven do nižší funkce, přísluší mu po dobu tří měsíců vyrovnání mezi platem spojeným s dosavadní funkcí a novým platem.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nevztahují na soudce vojenských soudů a na vojenské soudce Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky, jejichž nároky jsou upraveny předpisy platnými pro vojáky z povolání.

§ 72

(1) Soudci z povolání, kteří jsou v době svého funkčního období povolání podle branného zákona na vojenské cvičení jako důstojníci v záloze a přidělení k vojenským soudům, mohou být rozhodnutím ministra národní obrany pověřeni na tuto dobu výkonem soudcovské funkce, kterou jinak vykonávají soudci z povolání vojenských soudů.

(2) Za branné pohotovosti státu upraví způsob doplňování soudců vojenských soudů a vojenských soudců Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky ministr národní obrany v dohodě s ministrem vnitra Československé so-

cialistické republiky a ministry spravedlnosti republik.

§ 72a

[1] Ve výjimečných a zvlášť odůvodněných případech je možno navrhnout a zvolit za soudce z povolání i občana, který jinak splňuje podmínky § 39, nesložil však odbornou justiční zkoušku, jestliže jeho alespoň pětiletá právní praxe úspěšně vykonávaná zajišťuje, že je způsobilý k výkonu soudcovské činnosti. Osvědčení o tom, že tato podmínka je splněna, vydává ministr spravedlnosti příslušné republiky; jde-li o navržení a zvolení za soudce z povolání vojenského soudu, ministr národní obrany

[2] Výjimečně mohou být zvoleni za soudce z povolání dosavadní soudci z povolání bez ukončení vysokoškolského právnického vzdělání, jestliže v praxi prokázali, že jsou způsobilí pro výkon soudcovské činnosti. Osvědčení o tom, že tato podmínka je splněna, vydává ministr spravedlnosti příslušné republiky.

§ 73

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon č. 62/1961 Sb., o organizaci soudů, a vládní nařízení č. 63/1961 Sb., kterým se vydává volební řád pro volby soudců okresních soudů.

§ 74

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Zákon č. 36/1964 Sb., o organizaci soudů a o volbách soudců, nabyt účinnosti dnem 28. února 1964, zákon č. 29/1968 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s úpravou postavení národního výboru hlavního města Slovenska Bratislavy, nabyt účinnosti dnem 9. března 1968, zákon č. 175/1968 Sb., o městě Brně, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1969 a zákon č. 156/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 36/1964 Sb., o organizaci soudů a o volbách soudců, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1970.

Dr. Hanes v. r.

20

PŘEDSEDNICTVO FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

vyklašuje

úplné znění zákona ze dne 17. června 1965 č. 60 Sb., o prokuratuře, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem ze dne 29. června 1967 č. 71 Sb. a zákonem ze dne 16. prosince 1969 č. 147 Sb.:

ZÁKON

o prokuratuře

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Část první

Základní ustanovení

§ 1

(1) Dozor nad důsledným prováděním a zachováváním zákonů a jiných právních předpisů ministerstvy a jinými orgány státní správy, národními výbory, soudy, hospodářskými a jinými organizacemi i občany přísluší prokuratuře, v jejímž čele stojí generální prokurátor Československé socialistické republiky.

(2) Orgány prokuratury tvoří jednotnou centralizovanou soustavu, vedenou generálním prokurátorem Československé socialistické republiky, v níž nižší prokurátoři jsou podřízeni vyšším. Své funkce vykonávají nezávisle na místních orgánech.

(3) Orgány Generální prokuratury Československé socialistické republiky a vojenských prokuratur jsou podřízeny generálnímu prokurátorovi Československé socialistické republiky. Orgány prokuratury v České socialistické republice jsou podřízeny generálnímu prokurátorovi České socialistické republiky. Orgány prokuratury ve Slovenské socialistické republice jsou podřízeny generálnímu prokurátorovi Slovenské socialistické republiky.

(4) Generální prokurátoři České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky jsou podřízeni generálnímu prokurátorovi Československé socialistické republiky při výkonu dozoru nad důsledným prováděním a zachováváním zákonů a jiných právních předpisů vydaných orgány Česko-

slovenské socialistické republiky. Ostatní orgány prokuratury v České socialistické republice a ve Slovenské socialistické republice jsou podřízeny generálnímu prokurátorovi Československé socialistické republiky v případech, kdy generální prokurátor Československé socialistické republiky považuje za nutné uložit jim úkoly v naléhavém zájmu Československé socialistické republiky proto, že hrozí nebezpečí z prodlení, nebo proto, že generální prokurátor republiky je nečinný.

(5) Při veškeré své činnosti se orgány prokuratury opírají o iniciativu pracujícího lidu a jeho organizací.

§ 2

(1) Prokuratura střeží, prosazuje a upevňuje socialistickou zákonnost bez ohledu na jakékoli místní vlivy, zajišťuje jednotu zákonnosti na celém území republiky a pomáhá v prohlubování socialistického právního vědomí a upevňování socialistických vztahů ve společnosti.

(2) Výkonem dozoru na správné a jednotné provádění a zachovávání zákonů a jiných právních předpisů prokuratura chrání

- a) socialistický stát, jeho společenské zřízení a vztahy ke světové socialistické soustavě,
- b) politická, osobní, rodinná, pracovní, sociální, bytová, majetková a jiná práva a zákonem chráněné zájmy občanů,
- c) práva a zákonem chráněné zájmy státních, družstevních, společenských a jiných organizací,
- d) bojeschopnost ozbrojených sil i ozbrojených sborů a kázeň a pořádek v nich stanovený.

[3] Celou svou činností prokuratura vychovává občany k oddanosti vlasti, věci socialismu a komunismu, k zachovávaní zákonů a jiných právních předpisů, k ochraně socialistického vlastnictví, k dodržování pracovní kázně, k úctě k právům, cti a vážnosti spoluobčanů, k plnění povinností, které jim ukládá obrana vlasti, k čestnému plnění všech povinností ke státu a společnosti a k zachovávaní všech pravidel socialistického soužití.

§ 3

[1] Prokurátoři plní své úkoly

- a) dozorem nad důsledným prováděním a zachovávaním zákonů a jiných právních předpisů ministerstvy a jinými orgány státní správy, národními výbory, hospodářskými a jinými organizacemi a jednotlivými občany [všeobecný dozor],
- b) trestním stíháním osob, které se dopustily trestných činů a přečinů,
- c) dozorem nad zachovávaním zákonnosti v přípravném řízení trestním,
- d) dozorem nad zákonností postupu a rozhodování soudů a státních notářství a účasti v řízení před soudy a státními notářstvími,
- e) dozorem nad zachovávaním zákonnosti v místech, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova.

[2] Nadřízený prokurátor je oprávněn vykonávat jednotlivé úkony prokurátorů jemu podřízených.

[3] Dozor nad prováděním a zachovávaním zákonů a jiných právních předpisů dobrovolnými společenskými organizacemi a jejich orgány vykonávají prokurátoři, jen pokud společenské organizace a jejich orgány obstarávají úkoly státní správy. Toto omezení neplatí, pokud jde o dozor nad dodržováním zákonnosti družstvy a družstevními organizacemi včetně jednotných zemědělských družstev.

§ 4

Prokurátoři, vykonávající jménem státu dozor nad důsledným prováděním a zachovávaním zákonů a jiných právních předpisů, jsou povinni činit opatření k odstranění porušení socialistické zákonnosti bez ohledu na to, kdo ji porušil, jakož i k obnově porušených práv, a dbát, aby každý, kdo zavinil porušení zákonnosti, byl volán k odpovědnosti.

§ 5

Vyšetřovatelé prokuratury konají vyšetřování trestných činů v rozsahu, který stanoví zvláštní předpisy.

§ 6

[1] Generální prokurátor Československé socialistické republiky je odpovědný Federálnímu shromáždění. Generální prokurátor České socialistické republiky je odpovědný České národní radě. Generální prokurátor Slovenské socialistické republiky je odpovědný Slovenské národní radě.

[2] Generálního prokurátora Československé socialistické republiky jmenuje a odvolává prezident Československé socialistické republiky, do jehož rukou skládá slib. Jestliže generálním prokurátorem Československé socialistické republiky je občan České socialistické republiky, bude jeho prvním náměstkem jmenován občan Slovenské socialistické republiky, nebo naopak. Generálního prokurátora republiky jmenuje a odvolává předsednictvo národní rady. Návrh na jmenování generálního prokurátora republiky podává generální prokurátor Československé socialistické republiky. Generální prokurátor republiky skládá slib do rukou předsedy příslušné národní rady.

[3] Federální shromáždění může navrhnout prezidentu Československé socialistické republiky, aby generálního prokurátora Československé socialistické republiky z jeho funkce odvolal. Generální prokurátor Československé socialistické republiky může předsednictvu národní rady navrhnout, aby generálního prokurátora republiky odvolalo.

§ 7

[1] Generální prokurátor Československé socialistické republiky podává Federálnímu shromáždění zprávy o stavu socialistické zákonnosti.

[2] Generální prokurátor Československé socialistické republiky je povinen účastnit se na požádání osobně schůze sněmovny, jejího výboru nebo předsednictva Federálního shromáždění; podává jim žádané informace a zprávy.

[3] Generální prokurátor Československé socialistické republiky předkládá předsednictvu Federálního shromáždění otázky, které je třeba upravit zákonem Federálního shromáždění nebo jejichž zákonná úprava vyžaduje doplnění nebo změny.

[4] Generální prokurátoři republik postupují podle zásad uvedených v odstavcích 1 až 3 ve vztahu k národním radám, jejich předsednictvům a výborům.

§ 8

Generální prokurátor Československé socialistické republiky upozorňuje Federální shromáždění na právní předpisy vydané orgány Československé socialistické republiky, které odporují ústavnímu nebo jinému zákonu Federálního shromáždění.

Generální prokurátoři republik postupují podle uvedené zásady ve vztahu k národním radám, pokud jde o právní předpisy vydané orgány republik.

§ 9

[1] Generální prokurátor Československé socialistické republiky se účastní s hlasem poradním schůzí vlády Československé socialistické republiky. Generální prokurátor republiky se účastní s hlasem poradním schůzí vlády republiky.

[2] Prokurátoři jsou oprávněni účastnit se s poradním hlasem zasedání národních výborů a jejich orgánů, jiných orgánů státní správy, družstevních, hospodářských, rozpočtových a obdobných organizací.

§ 10

[1] Prokurátoři působí k tomu, aby orgány státní správy, národní výbory, soudy, hospodářské a jiné organizace samy zabezpečovaly dodržování socialistické zákonnosti jak při výkonu své působnosti, tak u podřízených orgánů, a aby činily opatření k odstranění příčin porušování zákonnosti a dbaly, aby ten, kdo zavinil její porušení, byl volán k odpovědnosti.

[2] Prokurátoři dozírají, zda a jak kontrolní orgány plní své povinnosti při zabezpečování socialistické zákonnosti uložené jim právními předpisy, a působí svými prostředky k odstranění zjištěných závad. Sdělují kontrolním orgánům v zájmu správného zaměření a koordinace kontrolní činnosti poznatky zjištěné při výkonu prokurátorského dozoru.

§ 11

[1] Ministerstva a jiné orgány státní správy, národní výbory, soudy, hospodářské a jiné organizace jsou povinny pomáhat prokurátorům při plnění jejich úkolů, s urychlením vyhovovat jejich dožadáním, zejména jim půjčovat spisy a doklady a podávat jim vysvětlení. Jsou rovněž povinny prokurátory upozorňovat na porušení zákonů a jiných právních předpisů, která nemohou odstranit ve vlastní působnosti.

[2] Prokurátoři jsou oprávněni vyžadovat od státních orgánů a hospodářských organizací provedení prověrek a revizí, pokud jich je nezbytně třeba ke zjištění, zda došlo k porušení zákonnosti, popřípadě zda byl spáchán trestný čin. Tyto orgány a organizace jsou povinny žádostem ve lhůtách prokurátorem stanovených vyhovět.

[3] Povinnosti a oprávnění uvedené v odstavcích 1 a 2 se nevztahují na věci operační a mobilizační povahy.

§ 12

[1] Každý má právo žádat prokurátora o přezkoumání postupu nebo rozhodnutí orgánů a organizací z hlediska dodržení socialistické zákonnosti a o prokurátorská opatření k odstranění zjištěného porušení socialistické zákonnosti.

[2] Prokurátor je povinen takový podnět přezkoumat. Musí prošetřit všechny okolnosti rozhodné pro posouzení, zda došlo k porušení socialistické zákonnosti, a učinit opatření k odstranění porušení zákonnosti a jeho příčin, k obnovení porušených práv a k vyvození odpovědnosti proti tomu, kdo porušení zákonnosti zavinil.

[3] Vyřízení podnětu musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a zajišťovat ochranu práv a zákonem chráněných zájmů občanů a organizací ve shodě s celospolečenskými zájmy.

[4] O vyřízení podnětu musí být ten, kdo jej učinil, vyrozuměn. Vyrozumění musí být odůvodněno. Není-li ten, kdo podnět učinil, s vyřízením spokojen, může požádat o přezkoumání vyřízení; v takovém případě přezkoumá věc nadřízený prokurátor. Další podněty v téže věci se přешetřují, jen pokud obsahují nové skutečnosti.

[5] Podnět musí prokurátor vyřídit do dvou měsíců. Tuto lhůtu může v odůvodněných případech prodloužit nadřízený prokurátor.

§ 13

[1] Každý je povinen se na výzvu dostavit na prokuraturu a podat potřebná vysvětlení prokurátorovi.

[2] Podat vysvětlení může odepřít ten, kdo by tím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, nebo kdo by tím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým (§ 116 občanského zákoníku).

[3] Kdo se dostaví na výzvu podle ustanovení odstavce 1, má nárok na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku. Tento nárok nemá ten, kdo byl předvolán ve svém vlastním zájmu. Nárok zaniká, neuplatní-li jej oprávněný do tří dnů po dostavení.

[4] Jestliže občan bez omluvy nebo bez závažných důvodů nevyhoví výzvě, může mu prokurátor uložit pořádkovou pokutu až do 200 Kčs, popřípadě může nařídit jeho předvedení. Proti uložení pokuty je přípustná stížnost. Musí být podána do patnácti dnů u prokurátora, který pokutu uložil. Jestliže prokurátor nevyhoví stížnosti sám, předloží ji neodkladně k rozhodnutí nadřízenému prokurátorovi. Prokurátor může uloženou pokutu rovněž promítnout. Pravomocné rozhodnutí o uložení pokuty je vykonatelné podle předpisů občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí.

(5) Ustanovení uvedená v odstavcích 1 až 4 se nevztahují na úkony podle ustanovení trestního řádu.

Část druhá

Výkon prokurátorského dozoru

Oddíl 1

Všeobecný dozor

§ 14

(1) Prokurátoři vykonávají dozor nad důsledným prováděním a zachováváním zákonů a jiných právních předpisů ministerstvy a jinými orgány státní správy, národními výbory, hospodářskými a jinými organizacemi a jednotlivými občany a nad tím, aby nikdo nebyl nezákonně omezován ve svých právech.

(2) Při plnění těchto úkolů jsou prokurátoři oprávněni zejména

- a) přezkoumávat zákonnost obecně závazných právních předpisů (články 80 a 139 ústavního zákona č. 143/1968 Sb.), obecně závazných nařízeních národních výborů (článek 94 ústavy), směrnic, výnosů, usnesení a jiných aktů obecně povahy vydávaných orgány uvedenými v odstavci 1,
- b) přezkoumávat zákonnost postupu a rozhodnutí orgánů uvedených v odstavci 1 v jednotlivých případech,
- c) provádět u orgánů uvedených v odstavci 1 prověrky dodržování zákonnosti.

§ 15

(1) Proti obecně závazným právním předpisům, proti obecně závazným nařízením národních výborů a proti rozhodnutím, opatřením a jiným aktům (dále jen „rozhodnutí“), které odporují zákonům a jiným právním předpisům, podá prokurátor protest u orgánu, který je vydal, nebo u orgánu tohoto orgánu nadřízeného nebo na něj dohlížejícího.

(2) Byl-li protest podán u orgánu, který rozhodnutí vydal, může tento orgán sám své rozhodnutí, proti němuž protest směřuje, zrušit nebo nahradit je rozhodnutím odpovídajícím zákonu. Nevyhoví-li takto orgán plně protestu sám, je povinen předložit jej ve lhůtě uvedené v odstavci 7 orgánu nadřízenému nebo dohlížejícímu, který o protestu rozhodne.

(3) Jestliže orgán o protestu ve stanovené lhůtě nerozhodne, ani sám věc nepředloží orgánu nadřízenému nebo dohlížejícímu, podá prokurátor protest přímo u tohoto orgánu.

(4) Nadřízeným orgánem národního výboru příslušným k rozhodnutí o protestu, nevyhoví-li mu orgán, který rozhodnutí vydal (odstavec 2), je odpovídající orgán národního výboru vyššího stupně, a šlo-li o rozhodnutí odboru krajského národního výboru, příslušný ústřední orgán státní správy.

(5) Proti rozhodnutí, kterým nebylo protestu vyhověno, může prokurátor podat nový protest.

(6) Jestliže ministerstvo, jiný ústřední orgán nebo národní výbor přímo řízený vládou protestu nevyhoví, předloží jej k rozhodnutí příslušné vládě. Ve věcech, které se řídí předpisy o správním řízení, platí ustanovení o správním řízení.

(7) Nestanoví-li prokurátor jinou lhůtu, musí být protest vyřízen do třiceti dnů.

(8) Jestliže bylo protestu vyhověno, rozhodnutí zrušeno a věc vrácena orgánu, jehož rozhodnutím byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, je orgán vydávající nové rozhodnutí vázán právním názorem vysloveným v rozhodnutí o protestu.

(9) Protest nelze podat, jestliže uplynulo pět let od vydání rozhodnutí. Ve věcech, které se řídí předpisy o správním řízení, se tato lhůta počítá od právní moci rozhodnutí.

§ 16

(1) Výkon rozhodnutí se zastavuje uplynutím lhůty stanovené k vyřízení protestu, pokud prokurátor zastavení výkonu nenavrhne již při podání protestu nebo před uplynutím lhůty stanovené k jeho vyřízení. Orgán je povinen takovému návrhu vyhovět. Směřuje-li protest proti nařízení nebo provádění výkonu rozhodnutí, zastavuje se další výkon rozhodnutí podáním protestu.

(2) Bylo-li protestu vyhověno, musí orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno, obnovit neprodleně porušená práva, a to nejpozději do třiceti dnů, nestanoví-li prokurátor jinou lhůtu. Není-li možná obnova porušeného práva, je orgán povinen zjednat ve stejné lhůtě jinou přiměřenou nápravu. O obnově práv nebo jiné přiměřené nápravě je povinen podat prokurátorovi ve stanovené lhůtě zprávu.

§ 17

(1) Ministerstvům a jiným orgánům státní správy, národním výborům, hospodářským a jiným organizacím podávají prokurátoři upozornění za účelem odstranění porušování zákonů a jiných právních předpisů, jakož i příčin, které k nim vedly.

(2) Není-li v upozornění stanovena jiná lhůta, je orgán, jemuž bylo upozornění podáno, povinen do třiceti dnů upozornění projednat, učinit opatření k odstranění porušování zákonů a jiných

právních předpisů, jakož i příčin, které k němu vedly, a podat o výsledku projednání a o učiněných opatřeních prokurátorovi zprávu.

Oddíl 2

Trestní stíhání osob a dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním

§ 18

(1) Prokurátoři dozírají, aby všechny trestné činy byly zjištěny a důsledně objasněny, a stíhají podle ustanovení trestního řádu jejich pachatele. Rovněž stíhají osoby, které se dopustily přečinů.

(2) Prokurátoři podle ustanovení trestního řádu vykonávají dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním.

(3) Při plnění těchto úkolů zajišťují, aby nikdo nebyl bezdůvodně trestně stíhán, nezákonně omezován na osobní svobodě nebo jinak nezákonně omezován ve svých právech.

§ 19

Prokurátoři působí k tomu, aby orgány státní zprávy, národní výbory, hospodářské a jiné organizace, zejména i dobrovolné společenské organizace, se podílely na zamezování a předcházení trestné činnosti a přispívaly k prohloubení výchovného působení trestního řízení.

Oddíl 3

Dozor nad zákonností postupu a rozhodování soudů a státních notářství a účast v řízení před soudy a státními notářstvími

§ 20

(1) Prokurátoři podle ustanovení předpisů o řízení před soudy a státními notářstvími dozírají nad zákonností postupu a rozhodování soudů a státních notářství, jakož i nad zákonností výkonu jejich rozhodnutí.

(2) Prokurátoři se podle trestního řádu účastní trestního řízení soudního.

(3) Prokurátoři jsou oprávněni podle předpisů o řízení před soudy a státními notářstvími podávat návrhy na zahájení řízení nebo kdykoli do řízení vstoupit, mají-li za to, že to vyžaduje zájem společnosti nebo ochrana práv občanů, a účastnit se těchto řízení.

§ 21

Proti rozhodnutím soudů a státních notářství, která odporují zákonům a jiným právním předpi-

sům, podávají prokurátoři opravné prostředky podle ustanovení předpisů o řízení před soudy a státními notářstvími.

§ 22

Prokurátoři podávají podle předpisů o řízení před soudy stížnosti pro porušení zákona a podněty k zaujetí stanovisek k zajištění jednotného výkladu zákonů.

§ 23

Generální prokurátor Československé socialistické republiky je oprávněn se účastnit zasedání pléna Nejvyššího soudu Československé socialistické republiky. Generální prokurátoři republik jsou oprávněni se účastnit zasedání plén nejvyšších soudů republik.

Oddíl 4

Dozor nad zachováváním zákonnosti v místech, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova

§ 24

(1) Prokurátoři dozírají, aby v místech, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova, byly drženy osoby jen na základě rozhodnutí k tomu oprávněného orgánu a aby byly přesně zachovávány předpisy platné pro výkon vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení a ochranné výchovy.

(2) Při výkonu dozoru v místech, v nichž se vykonává trest odnětí svobody, prokurátoři rovněž dbají, aby byly dodržovány zákony a jiné právní předpisy o zajištění a provádění převýchovy při výkonu trestu odnětí svobody.

§ 25

(1) Prokurátoři jsou povinni provádět pravidelně v místech uvedených v ustanovení § 24 odstavec 1 prověrky, seznamovat se s činností správ těchto míst, zastavovat provádění příkazů a rozhodnutí, popřípadě je rušit, jestliže odporují zákonům a jiným právním předpisům.

(2) Osoby, které jsou v těchto místech drženy nezákonně, je prokurátor povinen ihned propustit.

§ 26

Při výkonu dozoru podle ustanovení § 24 jsou prokurátoři oprávněni

— navštěvovat místa uvedená v ustanovení § 24 odstavec 1 v kteroukoliv dobu, přičemž mají volný přístup do všech jejích prostorů,

- nahlížet do dokladů, podle nichž byly osoby zbaveny svobody, a hovořit s těmito osobami bez přítomnosti jiných osob,
- prověřovat, zda příkazy a rozhodnutí správ míst uvedených v ustanovení § 24 odstavec 1 nebo orgánů jim nadřízených týkající se výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení a ochranné výchovy odpovídají zákonům a jiným právním předpisům,
- žádat od pracovníků správ míst uvedených v § 24 odstavec 1 potřebná vysvětlení a předložení spisů, dokladů, příkazů a rozhodnutí týkajících se výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení a ochranné výchovy.

§ 27

(1) Správy míst uvedených v ustanovení § 24 odstavec 1 jsou povinny provést příkazy prokurátora, které se týkají zachovávání předpisů platných pro výkon vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení a ochranné výchovy.

(2) Správy míst uvedených v ustanovení § 24 odstavec 1 jsou povinny do 24 hodin odeslat prokurátorovi jemu určenou stížnost nebo oznámení osoby držené v těchto místech.

(3) Prokurátoři jsou povinni dozírat, aby stížnosti a oznámení osob držených v místech uvedených v ustanovení § 24 odstavec 1 byly neprodleně odeslány těm orgánům nebo činitelům, jimž jsou adresovány.

Část třetí

Vyšetřování konané vyšetřovateli prokuratury

§ 28

Při vyšetřování trestných činů postupují vyšetřovatelé prokuratury podle ustanovení trestního řádu.

§ 29

Prokurátor uplatňuje při vyšetřování svou působnost vůči vyšetřovatelům prokuratury dozorem nad vyšetřováním podle ustanovení trestního řádu.

Část čtvrtá

Organizace prokuratury

§ 30

(1) Prokuratura se člení na Generální prokuraturu Československé socialistické republiky, jejíž součástí je Hlavní vojenská prokuratura, Generální

prokuratura České socialistické republiky, Generální prokuratura Slovenské socialistické republiky, krajské prokuratury, vyšší vojenské prokuratury, okresní prokuratury a vojenské obvodové prokuratury. Na území hlavního města Československé socialistické republiky a České socialistické republiky Prahy plní úkoly krajské prokuratury městská prokuratura v Praze a úkoly okresních prokuratur plní obvodní prokuratury. Úkoly okresní prokuratury na území hlavního města Slovenské socialistické republiky Bratislavy plní městská prokuratura v Bratislavě. Úkoly okresních prokuratur na území měst Brna, Ostravy, Plzně a Košic plní městské prokuratury v Brně, Ostravě, Plzni a Košicích. Za branné pohotovosti státu působí jako vojenské prokuratury též vyšší polní prokuratury a nižší polní prokuratury.

(2) Sídla a obvody prokuratur se shodují se sídly a obvody soudů.

(3) Generální prokurátoři republik mohou stanovit v obvodu své působnosti výjimky z ustanovení odstavce 2. Tato opatření vyhlásí ve Sbírce zákonů.

§ 31

Sídla, obvody a působnost vyšších vojenských prokuratur a vojenských obvodových prokuratur stanoví generální prokurátor Československé socialistické republiky v dohodě s ministrem národní obrany.

§ 31a

V čele Generální prokuratury České socialistické republiky je generální prokurátor České socialistické republiky. V čele Generální prokuratury Slovenské socialistické republiky je generální prokurátor Slovenské socialistické republiky.

§ 32

(1) V čele Hlavní vojenské prokuratury je hlavní vojenský prokurátor.

(2) V čele krajských prokuratur jsou krajscí prokurátoři, v čele městských prokuratur městští prokurátoři, v čele okresních prokuratur okresní prokurátoři a v čele obvodních prokuratur obvodní prokurátoři.

(3) V čele vyšších vojenských prokuratur jsou vyšší vojenscí prokurátoři; v čele vojenských obvodových prokuratur jsou vojenscí obvodoví prokurátoři.

(4) U jednotlivých prokuratur jsou činní prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury, kteří jsou podřízeni vedoucím prokurátorům (odstavce 1 až 3) a spolu s nimi jejich nadřízeným prokurátorům.

§ 33

(1) Generální prokurátor Československé socialistické republiky, generální prokurátoři republik a hlavní vojenský prokurátor řídí a kontrolují činnost všech jim podřízených prokuratur. K plnění úkolů vydávají příkazy a pokyny závazné pro všechny podřízené prokurátory a vyšetřovatele prokuratury.

(2) Generální prokurátory zastupují ve stanoveném rozsahu jejich náměstci. Jedním z náměstků generálního prokurátora Československé socialistické republiky je hlavní vojenský prokurátor, který zastupuje generálního prokurátora Československé socialistické republiky při plnění úkolů v ozbrojených silách a ozbrojených sborech.

§ 34 — zrušen

§ 35

Krajští prokurátoři, vyšší vojensští prokurátoři, městští prokurátoři, okresní prokurátoři, vojensští obvodní prokurátoři a obvodní prokurátoři mohou mít náměstky, kteří je zastupují ve stanoveném rozsahu.

§ 36

(1) Dozor nad zachováváním zákonnosti orgány a organizacemi s federální působností vykonává generální prokurátor Československé socialistické republiky a v rozsahu jím stanoveném prokurátoři činní u Generální prokuratury Československé socialistické republiky. Dozor nad zachováváním zákonnosti orgány a organizacemi, jejichž působnost přesahuje obvod krajské prokuratury (městské prokuratury v Praze), vykonává na území České socialistické republiky generální prokurátor České socialistické republiky a v rozsahu jím stanoveném prokurátoři činní u Generální prokuratury České socialistické republiky. Dozor nad zachováváním zákonnosti orgány a organizacemi, jejichž působnost přesahuje obvod krajské prokuratury, vykonává na území Slovenské socialistické republiky generální prokurátor Slovenské socialistické republiky a v rozsahu jím stanoveném prokurátoři činní u Generální prokuratury Slovenské socialistické republiky.

(2) Dozor nad zachováváním zákonnosti orgány a organizacemi, jejichž působnost přesahuje obvod okresní (obvodní, městské) prokuratury, vykonávají krajští prokurátoři (městský prokurátor v Praze) a v rozsahu jimi stanoveném prokurátoři činní u krajských prokuratur (městské prokuratury v Praze).

(3) Dozor nad zachováváním zákonnosti ostatními orgány a organizacemi vykonávají okresní

(obvodní, městští) prokurátoři a v rozsahu jimi stanoveném prokurátoři činní u okresních (obvodních, městských) prokuratur.

(4) Generální prokurátor Československé socialistické republiky může v oblasti své působnosti stanovit výjimky z ustanovení odstavců 1 až 3. Generální prokurátoři republik mohou v oblasti své působnosti stanovit výjimky z ustanovení věty druhé nebo třetí odstavce 1 a z ustanovení odstavců 2 a 3.

(5) Generální prokurátor Československé socialistické republiky rozhoduje kompetenční spory mezi generálními prokurátory republik.

(6) Dozor nad zachováváním zákonnosti v ozbrojených silách a ozbrojených sborech vykonávají vojensští prokurátoři.

Část pátá

Prokurátoři, vyšetřovatelé prokuratury a právní čekatelé prokuratury

§ 37

(1) Prokurátorem nebo vyšetřovatelem prokuratury může být ustanoven politicky a odborně vyspělý bezúhonný československý občan, který

- a) dosáhl věku nejméně 24 let,
- b) má úplné vysokoškolské právnické vzdělání,
- c) po stanovenou dobu konal čekatelskou praxi a úspěšně složil závěrečnou zkoušku.

(2) Vojenským prokurátorem nebo vyšetřovatelem vojenské prokuratury může být jen důstojník justice v činné službě.

(3) Generální prokurátor Československé socialistické republiky, generální prokurátoři republik a hlavní vojenský prokurátor mohou při ustanovení prokurátorem z důležitých důvodů výjimečně prominout čekatelskou praxi a složení závěrečné zkoušky, jestliže ustanovovaný jinak dává záruku správného výkonu prokurátorské funkce; při ustanovení vyšetřovatelem prokuratury mohou za stejných podmínek prominout i vysokoškolské právnické vzdělání.

§ 38

(1) Generální prokurátor Československé socialistické republiky jmenuje a odvolává náměstky generálního prokurátora Československé socialistické republiky a hlavního vojenského prokurátora. Rovněž ustanovuje do funkce a z nich odvolává prokurátory a vyšetřovatele Generální prokuratury Československé socialistické republiky.

(2) Generální prokurátoři republik jmenují a odvolávají náměstky generálních prokurátorů republik. Rovněž ustanovují do funkcí a z nich odvolávají podřízené prokurátory a vyšetřovatele prokuratury.

(3) Hlavní vojenský prokurátor ustanovuje do funkcí a z nich odvolává vojenské prokurátory a vyšetřovatele vojenských prokuratur.

§ 39

Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury složí při svém prvním ustanovení do rukou nadřízeného prokurátora tento slib: „Slibuji na svou čest a svědomí, že budu věren Československé socialistické republice a věci socialismu, že budu střežit, prosazovat a upevňovat socialistickou zákonnost, dbát při plnění svých povinností zájmů republiky a pracujícího lidu a zachovávat mlčenlivost ve věcech úředních.“

§ 40

(1) Pracovní poměry prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury se řídí obecnými právními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Pracovní poměr prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury vzniká ustanovením do funkce prokurátora nebo vyšetřovatele prokuratury.

(3) Pracovní poměr prokurátora nebo vyšetřovatele prokuratury končí

- a) bylo-li prokurátorovi nebo vyšetřovateli prokuratury uloženo kárné opatření propuštění,
- b) splnil-li prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury podmínky pro nárok na plný starobní nebo invalidní důchod, a to jestliže prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury o to požádá, nebo rozhodne-li tak nadřízený prokurátor oprávněný k rozhodnutí podle § 38.

§ 41

Prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury může se vzdát své funkce. Prohlášení o tom musí být písemné. Vzdání se funkce může nadřízený prokurátor oprávněný k rozhodnutí podle § 38 odmítnout jen výjimečně z důležitých celospolečenských zájmů.

§ 42

(1) O vojenském služebním poměru platí pro vojáky činné u prokuratury, pokud tento zákon nestanoví jinak, právní předpisy vztahující se na vojáky, jakož i vojenské služební předpisy a řády.

(2) Osobním úřadem vojáků činných u prokuratury a ostatních zaměstnanců činných u vojenských prokuratur je ministerstvo národní obrany.

§ 43

(1) Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury jsou povinni při plnění svých úkolů zachovávat zákony i jiné právní předpisy, vykládat je v zájmu pracujícího lidu a rozhodovat spravedlivě. Jsou také povinni dbát služebních příkazů a zachovávat mlčenlivost v úředních věcech, pokud nebyli této povinnosti pro určitý případ zproštěni nadřízeným prokurátorem oprávněným k rozhodnutí podle § 38. Dále jsou povinni vystříhat se při výkonu své funkce i v občanském životě všeho, co by mohlo narušit vážnost prokuratury nebo snížit důvěru občanů k ní.

(2) Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury postupují při plnění svých úkolů v úzké součinnosti s jinými státními orgány, zejména s národními výbory a s dobrovolnými společenskými organizacemi pracujících a usilují o to, aby do boje proti porušování socialistické zákonnosti byly zapojeny nejširší vrstvy občanů.

(3) Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury jsou povinni využívat svých znalostí a zkušeností k politické a výchovné činnosti mezi občany zaměřené na upevňování socialistických vztahů mezi občany a na prohlubování socialistického právního vědomí pracujících. Seznamují občany se zásadami socialistického právního řádu a využívají přitom poznatků z práce prokuratury.

§ 44

(1) Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury nesmějí bez souhlasu nadřízeného prokurátora oprávněného k rozhodnutí podle § 38 vykonávat vedlejší placenou činnost s výjimkou činnosti vědecké, publicistické, umělecké a činnosti pedagogické na vysokých školách.

(2) Prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury jsou povinni i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost a splnit všechny závazky, které vznikly za trvání pracovního poměru.

§ 45

(1) Zaviněné porušení povinností prokurátory nebo vyšetřovateli prokuratury, zejména porušení pracovní kázně, vážné závady při plnění pracovních povinností, nedůstojné chování při výkonu služby nebo v občanském životě, je kárným proviněním; u vojáků činných u prokuratury je kázeňským přestupkem.

(2) Za kárné provinění se prokurátorům a vyšetřovatelům prokuratury uloží některé z kárných opatření, jimiž jsou

- a) důtka,
- b) veřejná důtka,
- c) snížení funkčního platu až o 10 %, a to nejdéle na dobu tří měsíců,
- d) přefazení na nižší funkci,
- e) propuštění.

§ 46

(1) Kárná pravomoc nad prokurátory a vyšetřovateli prokuratury přísluší nadřízeným prokurátorům oprávněným k rozhodnutí podle § 38. Výkon kárné pravomoci upraví generální prokurátor Československé socialistické republiky.

(2) Kázeňskou pravomoc nad vojáky činnými u prokuratury vykonává hlavní vojenský prokurátor podle předpisů pro ně platných. Kázeňskou pravomoc nad hlavním vojenským prokurátorem vykonává generální prokurátor Československé socialistické republiky.

§ 47

(1) Kárné řízení lze zavést do jednoho měsíce ode dne, kdy kárné provinění vyšlo najevo, nejpozději však do jednoho roku, a jde-li o provinění zjištěné při prověrkách práce, do dvou let ode dne, kdy se prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury provinění dopustil.

(2) Bylo-li proti prokurátorovi nebo vyšetřovateli prokuratury zahájeno stíhání pro trestný čin takového druhu, že to může mít vliv na jeho další setrvání ve funkci, je možné kárné řízení zavést i po uplynutí lhát uvedených v odstavci 1, pokud nedošlo k promlčení trestního stíhání podle příslušných ustanovení trestního zákona.

§ 48

(1) Stane-li se prokurátor nebo vyšetřovatel prokuratury důvodně podezřelým z kárného provinění takové povahy, že by jeho dalším setrváním v práci byl ohrožen důležitý veřejný zájem, nebo byl-li vzat do vazby, zproští ho příslušný krajský prokurátor (městský prokurátor v Praze), generální prokurátor republiky, popřípadě generální prokurátor Československé socialistické republiky výkonu práce. Pokud zproštění výkonu práce provede krajský prokurátor (městský prokurátor v Praze), oznámí to neprodleně nadřízenému generálnímu prokurátorovi republiky.

(2) Po dobu zproštění výkonu práce přísluší svobodnému prokurátorovi nebo vyšetřovateli prokuratury 30 % a ženatému 50 % základního platu. Tato část základního platu se zvyšuje o 10 % na každé dítě, na které přísluší přídavek na děti, nejvýše však do výše dvou třetin základního platu.

Přídavek na děti přísluší nezkrácený. Jiné příjmy získané prokurátorem nebo vyšetřovatelem prokuratury v této době se započítávají, pokud spolu se sníženým základním platem převyšují základní plat.

(3) Zaniknou-li okolnosti, které odůvodňovaly zproštění výkonu práce, nadřízený prokurátor oprávněný k rozhodnutí podle § 38 zproštění zruší. Skončilo-li kárné řízení zastavením, nevyplacené příjmy se doplátí.

§ 49

Přestupky postihované jinými orgány než soudy se u prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury posuzují jako kárná provinění podle tohoto zákona.

§ 50

(1) Generální prokurátor Československé socialistické republiky má postavení vedoucího ústředního orgánu Československé socialistické republiky. Generální prokurátoři republik mají postavení vedoucích ústředních orgánů republik.

(2) O příjmech generálního prokurátora Československé socialistické republiky platí ustanovení o příjmech ministrů Československé socialistické republiky, o příjmech náměstků generálního prokurátora Československé socialistické republiky ustanovení o příjmech náměstků ministra Československé socialistické republiky. O příjmech generálních prokurátorů republik platí ustanovení o příjmech ministrů republik, o příjmech náměstků generálních prokurátorů republik ustanovení o příjmech náměstků ministrů republik.

(3) Platové poměry prokurátorů, vyšetřovatelů prokuratury a právních čekatelů prokuratury upravují zvláštní předpisy.

§ 51

(1) Právní čekatele prokuratury přijímají generální prokurátoři republik a pro vojenské prokuratury hlavní vojenský prokurátor. Na pracovní poměry právních čekatelů prokuratury, s výjimkou právních čekatelů u vojenských prokuratur, se vztahují obecné právní předpisy.

(2) Právním čekatelem u vojenské prokuratury může být jen voják v činné službě.

(3) Právní čekatelé prokuratury jsou oprávněni provádět jednoduché úkony prokurátora nebo vyšetřovatele prokuratury v rozsahu stanoveném generálním prokurátorem Československé socialistické republiky.

Část šestá

§ 53

Závěrečná ustanovení

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

§ 52

Zrušují se:

- a) zákon č. 65/1956 Sb., o prokuratuře,
- b) ustanovení zákona č. 67/1950 Sb., o pracovních a platových poměrech soudců z povolání, prokurátorů a soudcovských čekatelů [soudcovský zákon], pokud se vztahují na prokurátory.

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1968. Zákon č. 147/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 60/1965 Sb., o prokuratuře, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1970.

Dr. Hanea v. r.

Vydavatel: Federální statistický úřad — **Redakce:** Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9, telefon 513341 až 49 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, n. p. Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9, telefon 533841 až 49 — **Vychází podle potřeby** — Roční předplatné činí 84,— Kčs a vybírá se v 1 čtvrtletí — Zrušení odběru se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí, nejpozději 10 dní před uvedeným datem — Frankované reklamace se uznávají en dojde-li do 5 dnů po vyhlášení reklamované částky. — **Ofset SBCS Praha 1 11 0320-1** — **Novinová sazba** povolena poštou Praha 07 číslo 113348 Ba 55. — **Tiskne:** státní tiskárna, n. p., závod 1, Praha 1 Malá Strana, Karmelitská 8.
Dohledací pošta Praha 07